

Sygn. akt VIII U 2703/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 r. w Gliwicach

sprawy P. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania P. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 października 2013 r. **nr** (...)

z dnia 20 marca 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że zobowiązuje organ rentowy do ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego P. B. z zastosowaniem do wyliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 104,60% począwszy od 1 października 2013r.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 2703/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie ustalił ubezpieczonemu P. B. (B.) wysokość emerytury.

W odwołaniu do Sądu ubezpieczony P. B. kwestionuje decyzję i wnosi o ponowne wyliczenie wysokości świadczenia, a w szczególności z uwzględnieniem przy ustaleniu podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia z okresu zatrudnienia KWK (...) w P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo podniósł, że za sporny okres zatrudnienia ubezpieczony nie przedłożył żadnego dokumentu

potwierdzającego wysokość osiąganego wynagrodzenia z związku z czym przyjęto kwoty minimalnego wynagrodzenia za lata 1967, 1971 i 1978.

Sąd ustalił, co następuje :

Ubezpieczony P. B. jest uprawniony do emerytury od dnia 24 maja 2001r. Świadczenie zostało przyznane na wniosek ubezpieczonego z dnia 21 maja 2001r., decyzją z dnia 19 czerwca 2001r.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie będące podstawą wymiaru składek z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1984-1993, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 56,03 %.

W dniu 7 października 2013r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem zarobków za okres zatrudnienia od 1 lipca 1962r. do 30 listopada 2000r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 października 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie ustalił ubezpieczonemu wysokość emerytury z uwzględnieniem kwot minimalnego wynagrodzenia w podstawie wymiaru.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie będące podstawą wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. 1967, 1971, 1978-1980, 1984-1988, 1991-2000, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 56,76 %.

Odwołujący P. B. w okresie od dnia 1 lipca 1962r. do dnia 31 lipca 1978r. był zatrudniony w KWK (...) w P. na stanowiskach: młodszego górnik pod ziemią, młodszego ślusarza pod ziemią, ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią.

Po zgromadzeniu zachowanej dokumentacji płacowej i osobowej, na rozprawie w dniu 30 kwietnia 2014r., Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rent i emerytur celem ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego zgodnie z obowiązującymi przepisami przy uwzględnieniu art. 111 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS po uprzednim odtworzeniu wysokości hipotetycznych zarobków ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w KWK (...) od 1 lipca 1962r. do 31 lipca 1978r. w oparciu o dane dotyczące kształtowania się stawek płacy zasadniczej znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego przy założeniu podstawowej normy czasu pracy oraz przy uwzględnieniu przepisów UZP obowiązujących w okresie zatrudnienia oraz przy uwzględnieniu zapisów w legitymacji ubezpieczonego złożonej przez ubezpieczonego do akt ZUS.

I tak Sąd, na podstawie opinii zasadniczej z dnia 25 czerwca 2014r. i uzupełniającej z dnia 13 września 2014r. biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. (k. 33-38, 63-64 a.s.) ustalił wynagrodzenie ubezpieczonego P. B. za lata 1962 – 1978 odpowiednio w kwotach: 12.399,00, 28.390,00, 19.782,40, 20.219,20, 22.278,40, 22.762,00, 24.428,60, 37.441,60, 38.191,60, 40.841,60, 46.895,00, 54.350,00, 54.350,00, 54.350,00, 49.204,17.

Następnie ustalono, że odwołujący najkorzystniejsze wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia uzyskał w latach: 1963-1979, 1984-1986, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, wyliczony z tego okresu wyniósł 104,60 %.

Po doręczeniu opinii biegłego stronom ubezpieczony ostatecznie nie kwestionował opinii (k. 59 a.s.), a organ rentowy, w piśmie procesowym z dnia 11 sierpnia 2014r. nie zgodził się z ustaleniami biegłego, a w szczególności podnosząc, że biegły oparł się na układzie zbiorowym pracy, a nie na indywidualnej dokumentacji płacowej. Nadto wskazał, że opinia zasadnicza zawiera błędy rachunkowe.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie zeznań akt osobowych odwołującego (koperta k. 13 a.s.), opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. z dnia 18 lutego 2013r. (k. 33-38, 63-64 a.s.), a także akt emerytalnych odwołującego dołączonych do akt sprawy.

Sąd w pełni podzielił opinię zasadniczą z dnia 25 czerwca 2014r. i uzupełniającą z dnia 13 września 2014r. sporządzone przez biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S..

Według oceny Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania opinii biegłego sporządzonych w sposób fachowy, wyczerpujący. Nadto opinie te nie zawierają niejasności, sprzeczności, luk, a ich konkluzje są konkretne i przekonujące, biegły z dostateczną dozą prawdopodobieństwa odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego, przy czym, szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko, które jest dla Sądu w pełni przekonujące. Nadto biegły w opinii uzupełniającej sprostował błędy rachunkowe.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego P. B. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie treścią art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2)z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3)z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Po myśli ust. 2 przytoczonego przepisu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

Trzeba także wskazać, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-

rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257).

Ponadto, w sytuacji, gdy fakt zatrudnienia odwołującego jest niewątpliwy, dopuszczalne jest ustalenie wysokości wynagrodzenia na podstawie dowodów pośrednich (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19.01.1994 r., III Aur 494/93, PS-wkł 1994/6/18).

W rozpoznawanej sprawie zaistniał spór pomiędzy stronami odnośnie sposobu wyliczenia świadczenia w myśl przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Dla wyjaśnienia spornej kwestii, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent i uznał, że odwołanie P. B. zasługuje na uwzględnienie.

Sąd w pełni podzielił wnioski biegłego sądowego, który wyliczył wynagrodzenie ubezpieczonego na podstawie zgromadzonej w aktach dokumentacji. Sąd uznał, że możliwe jest odtworzenie zarobków odwołującego za sporne lata 1962 – 1978 z dostateczną dozą prawdopodobieństwa. Należy zaznaczyć, że przy ustalaniu zarobków pominięto premie i inne dodatki z uwagi na brak możliwości ich odtworzenia, ponieważ brak jest dokumentacji w tym zakresie, a nie zostały one ściśle określone w układzie zbiorowym pracy. Jednocześnie, Sąd nie znalazł podstaw do negowania prawa odwołującego do składników wynagrodzenia uwzględnionych przez biegłego przy wydaniu opinii takich jak prawo do deputatu węglowego, czy wynagrodzenie z Karty Górnika. Tak więc jego opinie dają pełną podstawę do merytorycznego orzekania.

W takiej sytuacji brak było podstaw do powołania kolejnych biegłych, bądź też uzupełnienia istniejących już opinii, bowiem potrzeba powołania innego biegłego lub uzupełnienia istniejących już opinii powinna wynikać z okoliczności konkretnej sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony (vide – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999r., I PKN 20/99, OSNAPiUS z 2000r., Nr 22, poz. 807), albo z obowiązku Sądu uzyskania wiadomości specjalnych niezbędnych do prawidłowego orzekania.

Reasumując, Sąd uznał za uprawnione przyznanie P. B. prawa do ustalenie wysokości emerytury obliczonej na podstawie jego wynagrodzeń z 20 lat kalendarzowych, z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury 104,60 % od 1 października 2013r.

Wobec powyższego, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Joanna Smycz